

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Σελίδες απάντησης: 4
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων:

Αθήνα 20/12/2017
Αριθμ. Πρωτ.:150/123139

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από χαλαζοπτώσεις σε καλλιέργειες της Πελοποννήσου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1266/17.11.2017**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ν. Καραθανασόπουλος, Ν. Μωραΐτης** και **Δ. Μανωλάκου**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις χαλαζοπτώσεις που σημειώθηκαν στις 8, 16 και 17 Νοεμβρίου του 2017 κυρίως σε ελαιοκαλλιέργειες αλλά και σε καλλιέργειες εσπεριδοειδών και κηπευτικών στην ευρύτερη περιοχή των Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) Αργολίδας, Κορινθίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν από τους γεωτεχνικούς του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων θα αρχίσει μετά τη λήξη της 15ήμερης υποβολής δηλώσεων. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, επισημαίνεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα, που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνονται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία προκαλείται «από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού», καθώς και η υπολειμματική αξία.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι πρωταρχικές επιδιώξεις του ΕΛ.Γ.Α. είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αξιοπιστία των εκτιμήσεων, σε συνδυασμό με την έγκαιρη διενέργειά τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό. Ως εκ τούτου, ο ΕΛ.Γ.Α. για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων, έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό, έως οκτάμηνης απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (200 γεωτεχνικοί).

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες, που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Όσον αφορά στην κάλυψη των εξόδων των μετακινήσεων των γεωτεχνικών, επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. καλύπτει τα εν λόγω έξοδα μέσω των προκαταβολών που καταβάλλει, όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία και, στη συνέχεια, γίνεται η εκκαθάρισή τους. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι τα θέματα, που είχαν προκύψει και αφορούσαν στα οδοιπορικά των γεωτεχνικών, έχουν επιλυθεί σχεδόν όλα, μετά από συνεργασία της Διοίκησης του ΕΛ.Γ.Α., του γεωτεχνικού προσωπικού του Οργανισμού και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το έργο των εκτιμήσεων σε όλη την Επικράτεια για το έτος 2017 έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Ειδικότερα, για τις ανωτέρω περιοχές έχουν ολοκληρωθεί οι εκτιμήσεις για όλες τις ζημιές στις καλλιέργειες εκτός βέβαια από τις τελευταίες, οι οποίες θα ολοκληρωθούν σύντομα.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων που δίδονται από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς, που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω, κάθε στάδιο της προαναφερθείσας διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, πολλές φορές, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις εντός ενός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ, όπως προαναφέρθηκε. Πρέπει να τονιστεί ότι, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, οι εκκαθαρίσεις των ζημιών γίνονται με ταχύτερους ρυθμούς. Συγκεκριμένα, στις ανωτέρω αναφερθείσες Π.Ε. οι αποζημιώσεις για το έτος 2016 καταβλήθηκαν εντός ενός χρονικού διαστήματος 6-7 μηνών κατά μέσο όρο, όταν στο παρελθόν ξεπέρναγαν κατά πολύ το ένα έτος.

Όσον αφορά στη δυνατότητα κάλυψης κατά 100% της ασφαλιζόμενης ζημιάς, σημειώνεται ότι με την υποχρεωτική ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής, που παρέχεται από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α' 160) καλύπτονται οι άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λπ.) καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο) και οι οποίες είναι μεγαλύτερες από ένα ελάχιστο ποσοστό ζημιάς. Το μη καλυπτόμενο ποσοστό ζημιάς ονομάζεται απαλλαγή και είναι χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Η απαλλαγή είναι το μέρος της ζημιάς, το οποίο βαρύνει τον ασφαλισμένο και αποτελεί κίνητρο, ώστε ο ίδιος ο ασφαλισμένος να προστατεύσει την παραγωγή του, τόσο πριν από τη ζημιά –με προληπτικά μέτρα- όσο και μετά τη ζημιά –με κατάλληλους ψεκασμούς- και να μην επαναπαυθεί στην αποζημίωση του ΕΛ.Γ.Α. Για τον λόγο αυτόν, πουθενά δεν υπάρχει δυνατότητα κάλυψης κατά 100% οποιασδήποτε ασφαλιζόμενης ζημιάς.

Αναφορικά με τις ασφαλιστικές εισφορές, που καταβάλλονται στον ΕΛ.Γ.Α. από τους αγρότες, επισημαίνεται ότι ο Οργανισμός με τον δημόσιο χαρακτήρα του δεν αποτελεί μηχανισμό, που επιβάλλει υπέρογκες ασφαλιστικές εισφορές στους αγρότες. Ειδικότερα, ο τρόπος υπολογισμού της υποχρεωτικής ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς για τη φυτική παραγωγή είναι η ασφαλιζόμενη αξία της παραγωγής επί τον συντελεστή εισφοράς, ο οποίος πρέπει να επισημανθεί ότι παραμένει ο ίδιος από το 2011 (έτος εφαρμογής του προαναφερθέντος ν. 3877/2010) και αυτό προκειμένου να παταχθούν η εισφοροαποφυγή και η εισφοροδιαφυγή, οι οποίες επικρατούσαν παλιά. Επιπλέον, καταργούνται οι σχεδόν ετήσιες κατ' εξαίρεση αποζημιώσεις, οι οποίες, στην ουσία, αποτελούσαν επιδοτήσεις και αλλοίωναν τον ασφαλιστικό χαρακτήρα του ΕΛ.Γ.Α., γεγονός που ανάγκασε τον ΕΛ.Γ.Α. να λαμβάνει δάνεια για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του και τελικά επιβάρυνε τον κρατικό προϋπολογισμό και, κατ' επέκταση, τους Έλληνες φορολογούμενους.

Πρακτικά, τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. αποτελούνται από τις ασφαλιστικές εισφορές των αγροτών, τα οποία, στην ουσία, γυρίζουν πίσω σε αυτούς μέσω των αποζημιώσεων, οι οποίες τους καταβάλλονται για τις ζημιές στις καλλιέργειές τους εξαιτίας των καιρικών κινδύνων. Πρέπει να τονιστεί ότι ο Οργανισμός δεν απαιτεί την καταβολή υπέρογκων ασφαλιστικών εισφορών, όταν μάλιστα ο συντελεστής εισφοράς παραμένει, όπως προαναφέρθηκε, αμετάβλητος στο 4% από το 2011.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α., τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, προέρχονται από τις εισφορές των αγροτών, ανέρχονται κατά μέσο όρο στα 170 εκατ. ευρώ περίπου κάθε χρόνο, καθιστώντας τον ΕΛ.Γ.Α. βασικό εγγυητή αναπλήρωσης του απολεσθέντος εισοδήματος των αγροτών από τις τυχόν ζημιές, οι οποίες προξενούνται στις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις εξαιτίας των καιρικών συνθηκών. Κάθε χρόνο ο ΕΛ.Γ.Α. καταβάλλει συνολικά αποζημιώσεις, οι οποίες ξεπερνούν τα 125 εκατ. ευρώ κατά μέσο όρο.

Όσον αφορά στη λειτουργία του αντικαλαζικού συστήματος προστασίας, επισημαίνεται ότι από το 2002 που ξεκίνησε το Πρόγραμμα Επιχορήγησης των Μέσων Ενεργητικής Προστασίας με αντικαλαζικά δίκτυα για την προστασία των γεωργικών καλλιεργειών από χαλάζι, οι ανωτέρω αναφερθείσες Π.Ε. είναι επιλεγμένες περιοχές για επιχορήγηση εγκατάστασης των μέσων αυτών.

Τα δε αποτελέσματα είναι πολύ ικανοποιητικά για τους παραγωγούς όλης της χώρας (συμπεριλαμβάνονται και οι προαναφερθείσες Π.Ε.) και για τις καλλιεργείες τους, που επιχορηγούνται μέσω των προγραμμάτων του ΕΛ.Γ.Α. για να εγκαταστήσουν αντικαλαζικά δίκτυα ως αντικαλαζική προστασία για τις παραγωγές τους. Επισημαίνεται ότι τα προγράμματα προωθούνται επαρκώς από τον Οργανισμό, πρέπει, ωστόσο, και οι ίδιοι οι παραγωγοί να δείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται σαφές ότι είναι προς συμφέρον των παραγωγών των προαναφερθεισών περιοχών να υποβάλουν αίτηση στο αρμόδιο τοπικό Υποκατάστημα του ΕΛ.Γ.Α. για ένταξή τους στα επιχορηγούμενα προγράμματα αντικαλαζικής προστασίας με αντικαλαζικά δίκτυα για την προστασία των καλλιεργειών που αναφέρεται στο πρόγραμμα, όπως, δηλαδή, έπραξαν και οι συνάδελφοί τους από άλλες περιοχές, οι οποίοι τα επέλεξαν.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι στους ισχύοντες Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α. (Φυτικής Παραγωγής και Ζωικού Κεφαλαίου) καλύπτονται οι ζημιές στις καλλιεργείες ή στο ζωικό κεφάλαιο, οι οποίες προξενούνται από φυσικούς κινδύνους καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός, με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρου που απορρέει από τη ΔΚ/Ε προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαρίζει τις καλλιεργείες του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Ως εκ τούτου, η ασφάλιση που παρέχει ο Οργανισμός, συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη σταθερότητα, στον προγραμματισμό της αγροτικής εκμετάλλευσης και στην οικονομική επιβίωσή της, αφού δίνει τη δυνατότητα στον αγρότη και τον κτηνοτρόφο, σε περίπτωση καταστροφής της σοδειάς του ή του ζωικού του κεφαλαίου, να έχει ένα εγγυημένο σταθερό εισόδημα.

Επίσης, σημειώνεται ότι οι ζημιές, οι οποίες προξενούνται σε φυτικό, πάγιο κ.λπ. κεφάλαιο εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων (θεομηνίες, ακραίες δυσμενείς συνθήκες και ασθένειες), εντάσσονται σε προγράμματα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι η καταβολή των κρατικών ενισχύσεων που δίδεται, σκοπό έχει τη συνέχιση της αγροτικής δραστηριότητας των παραγωγών στις γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις, που υπέστησαν ζημιές, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτόν την απώλεια του γεωργικού τους εισοδήματος για το επόμενο χρονικό διάστημα μετά τη ζημιά, έτσι ώστε το γεωργικό τους κεφάλαιο (φυτικό, πάγιο κ.λπ.) να επανέλθει σε παραγωγική δραστηριότητα.

Όσον αφορά στην ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη που παρέχει ο ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι, για να πραγματοποιηθεί μία τέτοια ένταξη, θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010, που διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας. Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της - αλλαγή ασφαλιστρου και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (αρ.5 παρ.4 του ν. 3877/2010), όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων, που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Η διαδικασία αυτή απαιτεί μελέτη τεχνική και οικονομική για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημόσιου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να αναφερθεί ότι ο ΕΛ.Γ.Α., λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, τις σύγχρονες ανάγκες, καθώς και την κλιματική αλλαγή που έχει προκύψει:

➤ Θα ξεκινήσει άμεσα τις απαιτούμενες διαδικασίες για την επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης, η οποία εκπονήθηκε το 2014, αλλά και για την εκπόνηση νέων επιμέρους αναλογιστικών μελετών, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική του κάλυψη, υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

➤ Θα προχωρήσει στη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει στον αγροτικό κόσμο. Για τον σκοπό αυτόν, καλεί τους ασφαλισμένους του, καθώς τους φορείς, τις ομάδες και τις οργανώσεις αυτών να υποβάλουν παρατηρήσεις και προτάσεις για τροποποιήσεις, βελτιώσεις, συμπληρώσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, που διέπει τη λειτουργία του ως ασφαλιστικού Οργανισμού, στην ηλεκτρονική διεύθυνση που αναφέρεται στην ιστοσελίδα www.elga.gr, μέχρι το τέλος του 2017.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Ν. Καραθανασόπουλο
2. Βουλευτή κ. Ν. Μωραΐτη
3. Βουλευτή κα Δ. Μανωλάκου